

Príčiny znečistenia ovzdušia

Dominantným zdrojom znečisťovania ovzdušia v Nitrianskom kraji je **cestná doprava**, pričom najfrekvencovanejšia je rýchlostná cesta R1 Pribina. K ďalším zaťaženým cestným komunikáciám patria: cesta č. 64 v Nitre, úsek cesty č. 63 spájajúcej Veľký Meder a Komárno, úsek cesty č. 75 zo Šale do Nových Zámok, cesta č. 51 prechádzajúca Levicami a rýchlostná cesta R1 pri Zlatých Moravciach.

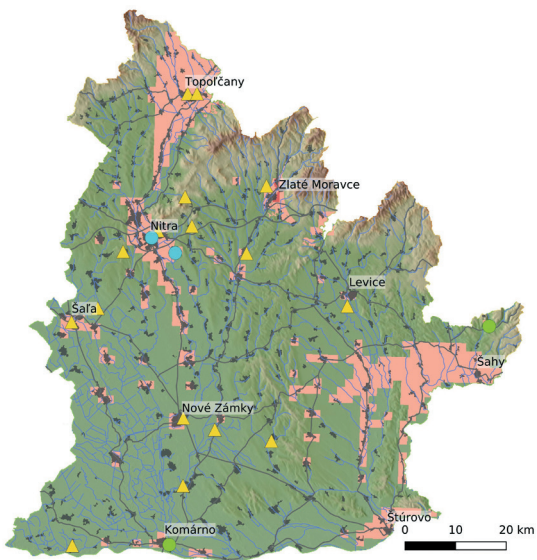

Pre **vykurovanie domácností** sa v rámci kraja využíva najmä zemný plyn, s výnimkou hornatejšej oblasti na severe kraja, kde sa využíva najmä tuhé palivo.

Priemyselné zdroje znečisťovania ovzdušia sú z hľadiska príspevku k lokálnemu znečisteniu ovzdušia základnými znečisťujúcimi látkami menej významné. V závislosti od meteorologických podmienok sa v Nitrianskom kraji môže prejavíť vplyv chemického priemyslu.

Rizikové oblasti z pohľadu kvality ovzdušia v Nitrianskom kraji

Zdroj: SHMÚ

Ako rizikové boli určené oblasti sídiel s vysokou produkciou emisií PM₁₀ z lokálneho vykurovania a s nízkou priemernou rýchlosťou vetra, ktoré sa nachádzajú v úzkych údoliach a dolinách

Najdôležitejšie predpisy a dokumenty

- Zákon č. 137/2010 Z. z. o ovzduší v znení neskorších predpisov
- Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 244/2016 Z. z. o kvalite ovzdušia v znení neskorších predpisov
- Národný program znižovania emisií Slovenskej republiky
- Programy na zlepšenie kvality ovzdušia, Integrované programy na zlepšenie kvality ovzdušia
- Akčné plány na zabezpečenie kvality ovzdušia

Aj vy môžete prispieť k ochrane ovzdušia a využiť pritom vytvorenú sieť manažérov kvality ovzdušia

www.populair.sk

Informácie o aktuálnej situácii v kvalite ovzdušia nájdete na

www.dnesdycham.sk

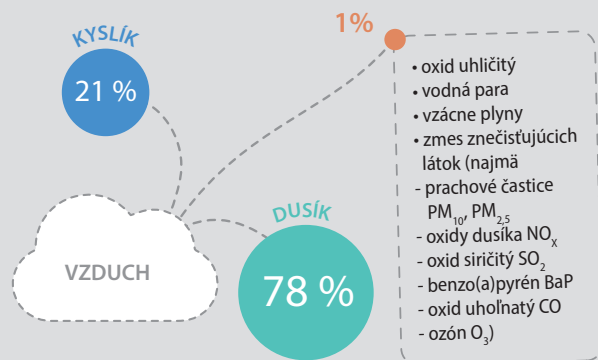
Projekt LIFE IP – Zlepšenie kvality ovzdušia (LIFE18 IPE/SK/000010) podporila Európska únia v rámci programu LIFE
Projekt je spolufinancovaný z prostriedkov štátneho rozpočtu SR prostredníctvom MŽP SR

Nitriansky kraj

Aké je zloženie vzduchu?

Aj relatívne malý podiel znečisťujúcich látok v ovzduší môže výrazne ovplyvniť zdravie človeka a stav ekosystémov.

Čo sú zdroje znečisťujúcich látok?

- prírodné procesy (lesné požiare, sopečná činnosť, prenos prírodných častíc zo suchých oblastí a podobne),
- ľudské aktivity (priemysel, energetika, doprava, poľnohospodárstvo, ale aj vykurovanie domácností).

Znečisťujúce látky sa vo vzduchu rozptyľujú a vzájomne reagujú za vzniku iných škodlivín, ktoré sú prenášané vetrom do rôznych vzdialeností.

Ako sa hodnotí kvalita ovzdušia?

Koncentrácie znečisťujúcich látok sa zisťujú meraním v dýchacej zóne alebo sa určujú pomocou matematických modelov.

Na monitorovanie slúži Národná monitorovacia sieť kvality ovzdušia (NMSKO), ktorej prevádzku zabezpečuje Slovenský hydrometeorologický ústav. Zistené hodnoty sa porovnávajú so stanovenými limitmi.

Kedy predstavuje znečistenie ovzdušia vážny problém?

Znečistenie ovzdušia sa stáva vážnym problémom v prípade, že množstvo znečisťujúcich látok prekročí povolené hodnoty (limitné/cieľové hodnoty) určené na základe vedeckých poznatkov tak, aby sa predišlo škodlivým účinkom na zdravie ľudí alebo životné prostredie, prípadne, aby sa tieto škodlivé účinky aspoň znížili. Nadmerné znečistenie môže spôsobiť najmä ochorenia dýchacích ciest, srdcovo-cievne ochorenia, poruchy imunitného systému, ako aj vznik onkologických ochorení.

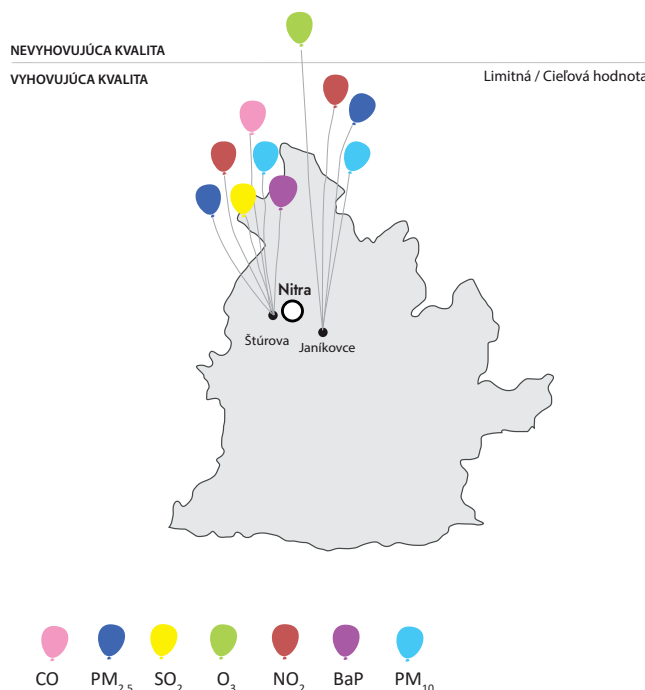
Monitorovanie kvality ovzdušia

Monitorovanie kvality ovzdušia v Nitrianskom kraji prebieha dlhodobo na dvoch automatických monitorovacích staniciach (AMS), ktoré patria do NMSKO.

V Nitrianskom kraji neboli na rok 2021 vymedzené žiadne oblasti riadenia kvality ovzdušia (ORKO).

ORKO sú územia, v ktorých neboli dodržané limitné/cieľové hodnoty stanovené pre jednotlivé znečisťujúce látky.

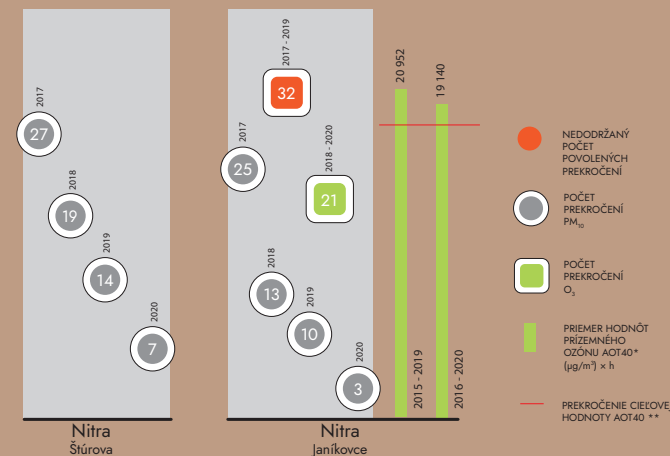
Prehľad monitorovaných znečisťujúcich látok v roku 2020

Zdroj: SHMÚ

* Infografika má informatívny charakter. Cieľom je vymedziť znečisťujúce látky, pri ktorých došlo k prekročeniu limitných/cieľových hodnôt. Dĺžka nitiek balónkov nezodpovedá nameraným hodnotám.

Prehľad počtu prekročení limitných hodnôt prachových častíc PM₁₀ a cieľových hodnôt O₃

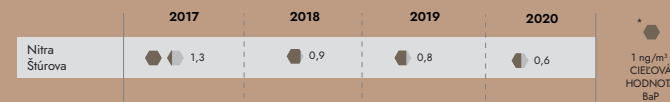

Zdroj: SHMÚ

* Povolený počet prekročení 24 hodinovej limitnej hodnoty 50 µg/m³ je 35

** Pri monitorovaní O₃ sa berie do úvahy prekročenie cieľovej hodnoty za priemerné obdobie 3 resp. 5 rokov. Konkrétne v tomto prípade ide o priemer rokov 2017 – 2019 a rokov 2018 – 2020 (ochrana zdravia - počet dní s prekročením cieľovej hodnoty) a 2015 – 2019 a 2016 – 2020 (ochrana vegetácie - prekročenie hodnoty AOT40)

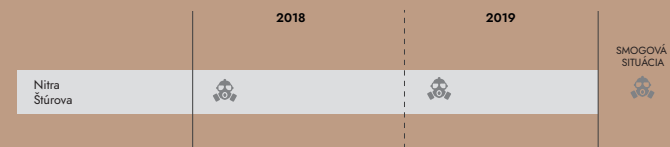
Namerané hodnoty benzo(a)pyrénu

Zdroj: SHMÚ

* Počet symbolov v tabuľke vyjadruje hodnotu prekročenia cieľovej hodnoty benzo(a)pyrénu / BaP

Prehľad smogových situácií

V období roka 2020 ako aj prvého polroka 2021 nebola na území Nitrianskeho kraja zaznamenaná smogová situácia.

Zdroj: SHMÚ, dnesdycham.sk

* Smogová situácia – prekročenie informačného prahu 100 µg/m³ pre PM₁₀